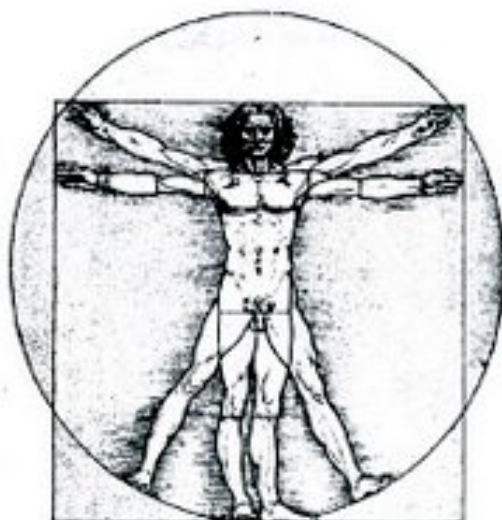

LEONARDO

MALIAR A VYNÁLEZCA

LEONARDO - MALIAR A VYNÁLEZCA

NÁMET, SCENÁR A VÝTVARNO-PRIESTOROVÉ RIEŠENIE, VÝTVARNÉ OBJEKTY:	AKAD. MALIAR ONDREJ SLIVKA
SPOLUPRÁCA NA VÝTVARNO-PRIESTOROVOM RIEŠENÍ A TVORIVÉ DIELNE:	AKAD. SOCHÁRKA KATARÍNA SLIVKOVÁ
VÝTVARNÉ OBJEKTY:	ANNA HOLÁŇOVÁ
DRAMATURGIA:	GABRIELA GAVALČINOVÁ
VÝBER HUDBY:	ALLAN LUČENIČ
ODBORNÁ SPOLUPRÁCA:	IGOR KARAS
INŠTALÁCIA:	MILADA KASÁKOVÁ, VLADIMÍR ÁBEL, PAVOL MICHÁLKA, DANIELA MALÍKOVÁ, MARIO MATUCHOVIČ A ALLAN LUČENIČ
PRODUKCIA:	ODDELENIE REALIZÁCIE V BIBIANE

BIBIANA - MEDZINÁRODNÝ DOM UMENIA PRE DETI
PANSKÁ 41, BRATISLAVA

Cieľom tejto výstavy je priblížiť deťom osobnosť geniálneho renesančného polyhistora Leonarda da Vinciho, zoznámiť ich s duchom doby v ktorej žil a zároveň na jeho príklade vzbudiť hravou formou záujem detí o svet, ktorý nás obklopuje - pritiahnúť ich k dobrodružstvu poznania. Výstava spolupracuje s projektom mojej manželky Kataríny Slivkovej, ktorá oslovila viaceré ľudové školy umenia. Žiaci sa v nich inšpirujú prácami Leonarda a vytvárajú vlastné tvorivé nápady.

Leonardovo maliarske dielo bude na výstave zastúpené niekoľkými kvalitnými kópiami. Štúdie ku tej - ktorej oblasti budú sústredené v každej miestnosti v podobe denníka na podstavci, aby si v ňom mohli návštevníci voľne listovať. Niektoré kresby zväčšíme na dekoratívne panely. Každá miestnosť bude zameraná na jednu konkrétnu tému:

- 1. Život a doba Leonarda da Vinciho**
- 2. Pobyť v Miláne- vojenská technika**
- 3. Civilné vynálezy**
- 4. Lietanie a maliarske dielo**
- 5. Leonardo očami detí a videoprojekcia**
- 6. Anatomické štúdie /Klenby/
Práce z LŠU /Klenby/**

akad. maliar Ondrej Slivka

INŠPIRÁCIE LEONARDOM DA VINCIM

Čo robiť, aby sme sa naučili vnímať umenie? - na túto otázku odpovedá Rudolf Fila vo svojej knihe Načo nám je umenie: „**Najlepšou cestou k poznaniu je častý dialóg s tým, čo si chceme osvojiť.**“

O pár riadkov ďalej nachádzame v knihe názor J. Ruskina: „**Umenie a veda sa rovnako zaujímajú o pravdu. Umenie o pravdu názoru, veda o pravdu pojmu. Veda skúma vzťahy vecí medzi sebou, ale umenie pátra len po vzťahoch k človeku.**“

Stretnutie vedy a umenia s detskou tvorivosťou odhaľuje široké možnosti a vzťahy. Pokúsime sa realizovať tieto vzťahy vo viacerých formách dialógu. Konfrontácia súčasnosti s minulosťou ponúka otázky a úlohy, na ktoré môžeme odvážne reagovať.

Odvaha je vlastná aj renesančnej dobe v čase života Leonarda da Vinciho. Tento génius ľudstva nám predviedol pred pol tisícročím schopnosti odvážneho, neúnavného človeka logickej mysle a veľkej technickej predstavivosti i predvídavosti. V maliarstve bol majstrom, ktorý dokázal vteľiť dielu krásu. Zároveň bol neodbytným bádateľom živej i neživej hmoty, hľadačom štruktúry v prírode, funkcií života. Leonardova skúsenosť vychádzala z pozorovania prírody - biológie človeka a zvierat, rastlín, ekosystémov zeme, vody a vzduchu. Pozorovanie ho inšpirovalo k napodobňovaniu technológie prírodných javov a výtvorov. Mnohé z náročných úloh, ktoré si vytýčil, nemohol ešte vo svojej dobe uskutočniť. Poznatky realizoval ako maliar, sochár, architekt, teoretik rôznych vied i umenia a rozprávač bájok a legiend. Venoval sa i výrobe hudobných nástrojov. Svojou osobnosťou priťahoval vzdelaných i jednoduchých ľudí, mal veľa stúpencov, žiakov, napodobňovateľov. Vznikli tzv. **Leonardove školy**. Sila jeho tvorivého ducha zasahuje až do našej súčasnosti. Pokúsime sa mu porozumieť z hľadiska nášho odstupu tak, že **budeme s ním viesť dialóg. Pokúsime sa stať jeho školou**, a to na dvoch úrovniach: v myšlienkovvej sfére i v zhmotnenej, vizuálnej oblasti.

Zaujímá nás pritom reakcia kreatívnych detí a mladých ľudí. Leonardove dôkladné vedecké pozorovania a postrehy chceme vidieť hravými očami, výtvarným spracovaním a nadsádzkou. Orientujeme sa jeho myšlienkou „**Pokus sa nikdy nezmylí, mylia sa iba naše úsudky.**“

Východiskom nám budú nielen jeho technické modely a maliarske diela, kresby, ale aj **jeho menej známe bájky a legendy**, ktoré boli zapísané jeho súčasníkmi. Charakterizuje ich myšlienka „**Múdrost' je dcéra skúsenosti**“.

Dodajme k tomu: Skúsenosť je pochopenie skutočnosti a rôznosti reality. Leonardo vníma prírodu ako duchovný celok.

Zvláštnosťou Leonardových bajok je, že sa neusilujú personifikovať, ale svojim postavám - či už ide o zvieratá, rastliny alebo veci, ponechávajú ich prirodzený charakter a konanie. Bájky skrývajú **varovanie**, vyplývajúce zo životnej skúsenosti autora, ktorou bolo násilie mocných tej doby, paradoxne nazývanej humanistickou. Prinášajú etické posolstvo aj pre našu dobu: vyzývajú k humánnemu konaniu.

Akad. sochárka Katarína Slivková

„LEONARDO BOL ČLOVEK DOKONALE STELESŇUJÚCIM
POŽIADAVKY HUMANIZMU A RENESANCIE, OBRACAL SA VŠAK AJ
CHRBTOM K SVOJMU STOROČIU, ABY SA ZAHĽADEL ĎALEKO
DOPREDU A PREDIŠIEL EŠTE NEJESTVUJÚCE NAŠE OBDOBIE,
ROK DVETISÍC.“

Bruno Nardini

„Mona Lisa. Leonardovo tajomstvo. Od začiatku prác na kartóne až po
tragický koniec maľby na stene. Od šťastného príchodu do Florencie po
zúfalý odchod...”

Môžbyť má Vasari pravdu. Totiž keď Leonardo odchádzal, portrét nebol
ešte dokončený. Lebo to už nebola podoba ženy žijúcej v čase, bola
súčasťou, ba priam výrazom Leonardovej duše.

Mona Lisa sa čoraz väčšmi mení na Giocondu, na autobiografický portrét.
A ten úsmev je melancholickým sebavedomím niekoho, kto „vie“ to, čo
ostatní ešte nevedia:

náročky nejasná odpoveď novej generácii.“

Bruno Nardini

„Leonardov životopis, na rozdiel od životopisov jeho veľkých súčasníkov,
sa skladá z úsekov zastretých tieňom a dlhým mlčaním. Napísať plynulý
Leonardov životopis s chronologickým sledom udalostí nebude azda
nikdy možné.“

Pokúsil sa o to anonymný životopisec zo 16. Storočia /Anonymo
Gaddiano/ a po ňom Vasari.

Ibaže prvý ponechal pridlhé medzery vo svojom rozprávaní, kým Vasari
zaplnil tie medzery primnohými „hovorí sa“.

Leonardo to všetko možno predvídal a prešiel potomkom cez rozum, zastrúc hmlou tie fakty zo svojho života, ktoré nechcel, aby poznali a posudzovali cudzí.

Nepredvídal však, že sa jeho spisy roztratia a že tri storočia mlčania a nezájmu umenšia silu a význam jeho intuícií.

Dnes žijeme v storočí, ktoré konečne uskutočňuje Leonardove stroje. Musíme však priznať, že ich neobjavil on, ale iní, čo prešli inými a dlhšími cestami, lebo Leonardove „kódexy“ boli neznáme, alebo známe iba čiastočne, a možno ich aj náročky ignorovali.

Až 19. storočie znova objavilo Leonarda. Vedci na celom svete zintenzívnili štúdium jeho života a diela. Po zásluže treba spomenúť najmä mená: Francúz Ravaisson-Mollien, Angličan Richter, Rus Sabašnikov a Taliani Piumati, Beltrami a Uzielli, ktorí obetovali roky a majetky na objavovanie dokumentov a dôkazov.

Ani táto kniha nie je prísny, podrobným životopisom, ale voľnou rekonštrukciou životných príbehov-pomocou všetkých dostupných správ o osudoch výnimočného človeka, génia, možno jedinečného na tomto svete. Jeho život sa dá poznať skôr intuitívne a „interpretovať“ ako umelecké dielo. Lebo Leonardo vytvoril aj zo svojej vlastnej existencie vrcholné umelecké dielo.

Držal si dvor ako knieža, bol štedrý ako kráľ, hoci mal „menej ako nič“ ako zlomyseľne tvrdia jeho súčasníci.

Panovníci ho obklopovali láskou a okrem vysokých kvalít umelca objavovali v ňom múdrosť veľkých filozofov. Mal pekný vzhľad, bol dobrý a veľkodušný. Keď išiel po ulici, ľudia sa zastavovali a obzerali za ním, lebo stretli legendárneho človeka.“

Bruno Nardini

/Citáty z knihy „Leonardo da Vinci“ autora Bruna Nardiniho v slovenskom preklade Anny Škorupovej vydalo vydavateľstvo Tatran v roku 1990/

BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti, BRATISLAVA

INŠPIRÁCIE LEONARDOM

APRÍL - JÚL 1999

Na výstave sa svojimi prácami zúčastňujú žiaci výtvarných odborov
základných umeleckých škôl

ZUŠ J. Kresánka v Bratislave - Lamači, vedie
akad. mal. Igor Minárik - OKNÁ, maľba

*

ZUŠ J. Kresánka v Bratislave - Záhorskej Bystrici, vedie
akad. mal. Katarína Šujanová - OBJEKTY

*

ZUŠ v Bratislave, Sklenárova ul. č. 5, výtvarný odbor na Kuliškovej ul.,
vedú

Mgr. Zuzana Homolová - Baloghová

akad. mal. Lýdia Štolcová

akad. mal. Magdaléna Lehotská

Mgr. Daniela Schredlová

akad. soch. Peter Strassner

KOSTÝMY, ILUSTRÁCIE BÁJOK, PORTRÉT, OBJEKTY, OKNÁ

*

ZUŠ v Bratislave, Háľkova ul., výtvarný odbor na Mikovíniho ul., vedú

Mgr. Silvia Čierniková - OBJEKTY

akad. mal. Mária Tomanová - OBJEKTY

akad. mal. Dana Zacharová - OBJEKTY

*

ZUŠ Eugena Suchoňa v Bratislave, Dolinského ul., vedú

Zuzana Šteicová

Dr. Eva Zacharová

*

ZUŠ v Pezinku, vedie *Danica Tyková - OKNÁ A DVERE, maľba*

*

ZUŠ v Poprade, vedie *Ina Dunajová - INŠPIRÁCIE*

*